

ČTVRTLETNÍ ZPRÁVA O MIGRACI

I. 2022

Aktuální situace v České republice

LEGÁLNÍ MIGRACE

Počet cizinců na území ČR setrvale stoupá. **K 31. březnu 2022 bylo na území ČR registrováno celkem 922 516¹ osob cizí státní příslušnosti**, z toho 597 368 na základě oprávnění k přechodnému pobytu a 325 145 na základě oprávnění k trvalému pobytu.

Za výrazným nárůstem počtu cizinců na území ČR stojí zejména vydávání dočasné ochrany státním příslušníkům Ukrajiny, kteří prchají před válkou ve své zemi. Ke konci března bylo v České republice vydáno celkem 249 960 dlouhodobých víz za účelem dočasné ochrany.

Mezi cizinci pobývajících legálně na území ČR **převažují občané třetích zemí (698 471 osob, tj. 76 %) nad občany členských států EU, EHP a Švýcarska (223 123 osob, tj. 24 %).**

U cizinců ze třetích zemí, kteří mají na území České republiky přechodný pobyt, **převažuje účel pobytu dočasná ochrana (42 %),**

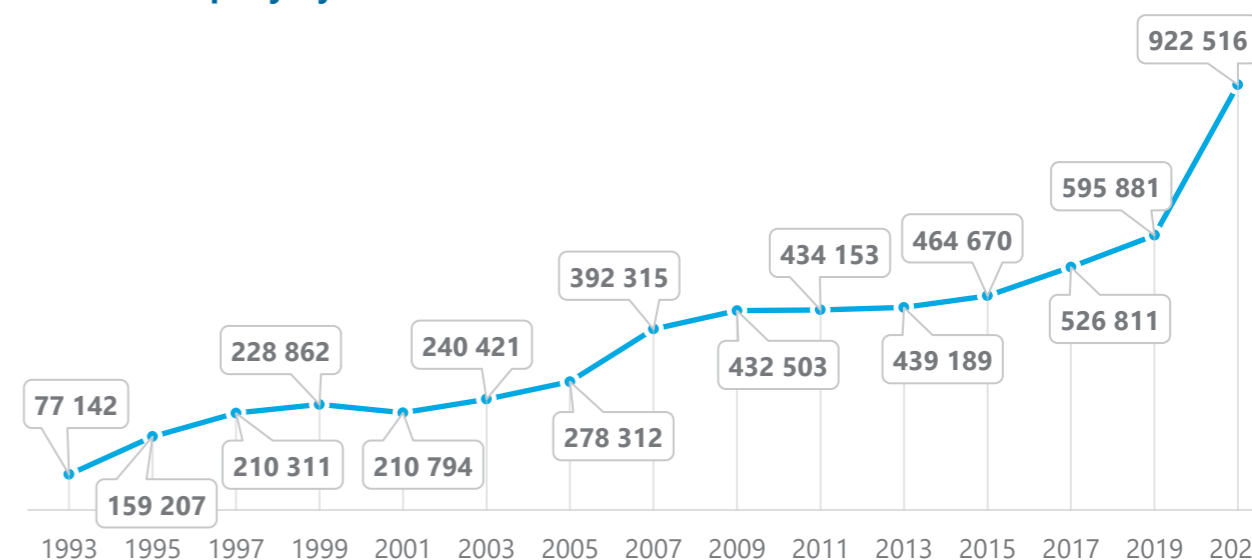
zaměstnání (30 %), dále účel pobytu sloučení rodiny (11 %), studium (6 %) a podnikání (3 %).

Top státní příslušnosti (legální migrace)

Státní příslušnost	Počet	tj. %
Ukrajina	452 657	49%
Slovensko	115 327	13%
Vietnam	65 130	7%
Rusko	46 098	5%
Rumunsko	18 978	2%
Polsko	17 926	2%
Bulharsko	17 404	2%
Německo	14 586	2%
Mongolsko	11 338	1%
Maďarsko	9 846	1%

zdroj: OAMP, MV

Počet cizinců pobývajících na území ČR

zdroj: OAMP, MV

¹ Toto číslo nezahrnuje cizince, kteří v ČR legálně pobývají na základě krátkodobého Schengenského víza nebo bezvívově, a neregistrované občany EU.

Aktuální situace v České republice

MEZINÁRODNÍ OCHRANA

V prvním čtvrtletí roku 2022 požádalo o mezinárodní ochranu v České republice celkem 528 osob, což je ve srovnání s rokem 2021 téměř dvakrát tolik.

Top státní příslušnosti (mezinárodní ochrana)

Státní příslušnost	Počet
Ukrajina	189
Gruzie	53
Vietnam	47
Ruská federace	29
Uzbekistán	25
Bělorusko	21
Indie	21
Moldavsko	20
Turecko	19

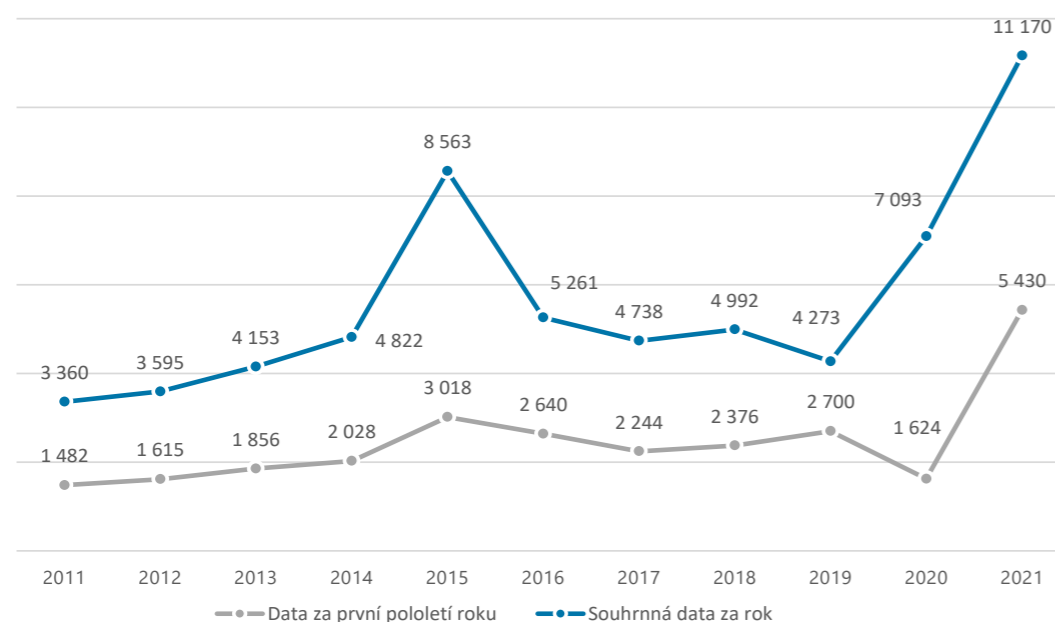
zdroj: OAMP, MV

NELEGÁLNÍ MIGRACE

V prvním čtvrtletí roku 2022 bylo na území České republiky zjištěno celkem 1 891 osob při nelegální migraci. V porovnání s rokem 2021 došlo k poklesu počtu, a to o 23 %. Z tohoto počtu bylo 41 osob zadrženo na vnější schengenské hranici, tj. na mezinárodních letištích a 1 850 při nelegálním pobytu. Na nelegální migraci se nejvíce podíleli občané Ukrajiny (849), Moldavska (232), Vietnamu (128) a Sýrie (104).

Z celkového počtu nelegálních migrantů bylo 192 osob zadrženo při nelegální tranzitní migraci. Konkrétně se jednalo nejčastěji o státní příslušníky Sýrie (59), Maroka (15), Indie (6) a Turecka (5).

Vývoj nelegální migrace v ČR*

zdroj: ŘSCP

* na rozdíl od roku 2015 byla nelegální migrace v roce 2020 tvořena hlavně nelegálním pobytém občanů Ukrajiny

Aktuální situace v České republice

NÁVRATY

V roce 2022 (k 31. březnu) odcestovalo z České republiky do země původu v rámci programu asistovaných dobrovolných návratů organizovaným Ministerstvem vnitra celkem 93 osob. Správa uprchlických zařízení (SUZ) poskytla v roce 2022 asistenci při návratu 2 osob. Mezinárodní organizace pro migraci (IOM) asistovala v roce 2022 u 135 návratů do země původu.

V rámci nuceného návratu odcestovalo v roce 2022 (k 31. 3.) z České republiky do země původu celkem 93 osob.

INTEGRACE CIZINCŮ NA ÚZEMÍ ČESKÉ REPUBLIKY

Nezastupitelnou roli na poli integrace cizinců v České republice mají Centra na podporu integrace cizinců, která se nachází v každém kraji. Zřizovatelem center je Správa uprchlických zařízení, s výjimkou center v Praze (Magistrát hl. m. Prahy), Brně (Jihomoravský kraj společně s pěti NNO), Ústí nad Labem (Poradna pro integraci, o. s.) a Hradci Králové (Diecézní katolická charita).

Centra na podporu integrace cizinců tvoří komplexní síť v rámci celé republiky, která zajišťuje realizaci integrační politiky ČR ve vztahu k cílové skupině, tedy cizincům dlouhodobě legálně pobývajícím na území ČR. Bezplatně nabízejí zejména sociální a právní poradenství, kurzy českého jazyka, sociokulturní kurzy nebo tlumočení. Dále od začátku roku 2021 organizují adaptačně-integrační kurzy, které jsou pro vybrané skupiny cizinců ze zákona povinné.

Zásadní roli Centra na podporu integrace sehrávají i při řešení současného přílivu občanů Ukrajiny, kteří prchají z vlasti z důvodů ozbrojeného konfliktu. Zástupci Center se nacházejí na jednotlivých pobočkách Krajských asistenčních center na pomoc Ukrajině, kde kromě tlumočení pomáhají Ukrajincům se zařizováním praktických věcí, jako je zajištění ubytování, hledání lékaře, zápis dětí do škol, pomoc s hledáním práce apod.

DALŠÍ INFORMACE

Vzhledem k velikosti ukrajinské diaspory se ČR ihned po vypuknutí konfliktu zařadila mezi hlavní cílové země prchajících osob. Česká republika rychle zareagovala na situaci a bezprostředně po vypuknutí krize začala občanům Ukrajiny, prchajícím před válečným konfliktem, udělovat ve zjednodušeném režimu víza k pobytu nad 90 dnů za účelem strpení pobytu na území, tzv. speciální dlouhodobá víza. Tato víza se udělovala jak občanům Ukrajiny, tak i jejich blízkým příbuzným a zajišťovala kromě povolení k pobytu i přístup na pracovní trh, k lékařské péči a ke vzdělání.

Dne 4. 3. byl v České republice vyhlášen nouzový stav, který umožňuje lepší koordinaci a technické řešení situace.

Jako reakci na uprchlickou krizi, způsobenou válečným konfliktem na Ukrajině, rozhodla Evropská komise o aktivaci Směrnice o dočasně ochraně s cílem poskytnout osobám prchajícím před válkou z Ukrajiny rychlou a účinnou pomoc. Česká republika tuto směrnici implementovala do zákona č. 65/2022 Sb. (tzv. lex Ukrajina), který vstoupil v účinnost dne 21. 3. 2022. Tímto zákonem se

pro občany Ukrajiny prchajícím před ozbrojeným konfliktem z Ukrajiny a některým dalším kategoriím osob zavedla **dočasná ochrana**. Dočasná ochrana umožňuje jejím držitelům přístup ke zdravotnímu pojištění, přístup na trh práce, vzdělání, sociální podpoře.

Kvůli nutnosti poskytnout pomoc co nejvíce osobám v co nejkratším čase byla zřízena **Krajská asistenční centra pomoci Ukrajincům (KACPU)**, kde mohou Ukrajinci požádat o dočasnou ochranu. V řadě KACPU je možné zajistit i ubytování či registraci do zdravotní pojišťovny, dále je zde poskytována poradenská činnost v souvislosti s hledáním zaměstnání, první pomoc i psychologická pomoc. Hlavním koordinačním orgánem je pak **Národní asistenční centrum pomoci Ukrajincům (NACPU)**, které je řízeno Hasičským záchranným sborem České republiky.

Pro ukrajinské občany byla **zřízena telefonická i emailová infolinka**, která poskytuje informace v češtině i ukrajinštině. Dále byly zřízeny webové stránky **nasiukrajinci.cz**, které slouží jako rozcestník pro občany Ukrajiny, kteří hledají informace nebo potřebují další asistenci, a také pro české občany, kteří nabízejí pomoc.

Do pomoci občanům Ukrajiny prchajícím před válečným konfliktem se zapojilo i velké množství dobrovolníků a nevládních organizací. Ti všichni ve spolupráci se státními institucemi pomáhají s poskytováním informací, zdravotní a psychologickou péčí v rámci KACPU i přímo v terénu, poskytováním ubytování, začleňováním uprchlíků na trh práce a do škol a ve všech dalších oblastech, kde je potřeba.

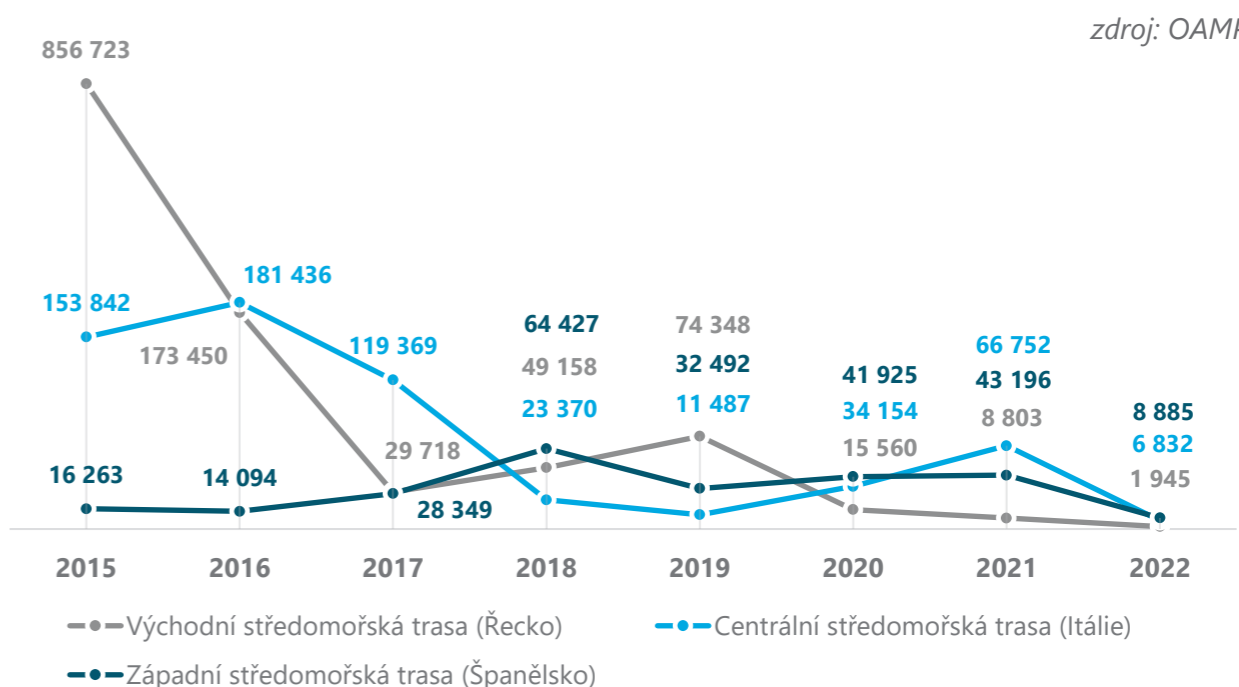
Aktuální situace na migračních trasách

V prvním čtvrtletí roku 2022 přicestovalo do Evropy nelegálně celkem 18 214 migrantů, z toho 16 237 po moři (Španělsko, Itálie, Řecko, Malta a Kypr) a 1 977 po zemi. Oproti stejnému období v roce 2021, kdy do Evropy přicestovalo nelegálně 16 281 osob (z toho 15 151 osob připlulo po moři a 1 130 přišlo po zemi), tak vzrostly příjezdy do Evropy o 12 %.

Nelegální migrace na hlavních migračních trasách za rok 2022 (1. 1. – 31. 3. 2022)

Vývoj nelegální migrace na hlavních migračních trasách v letech 2015 – 2022

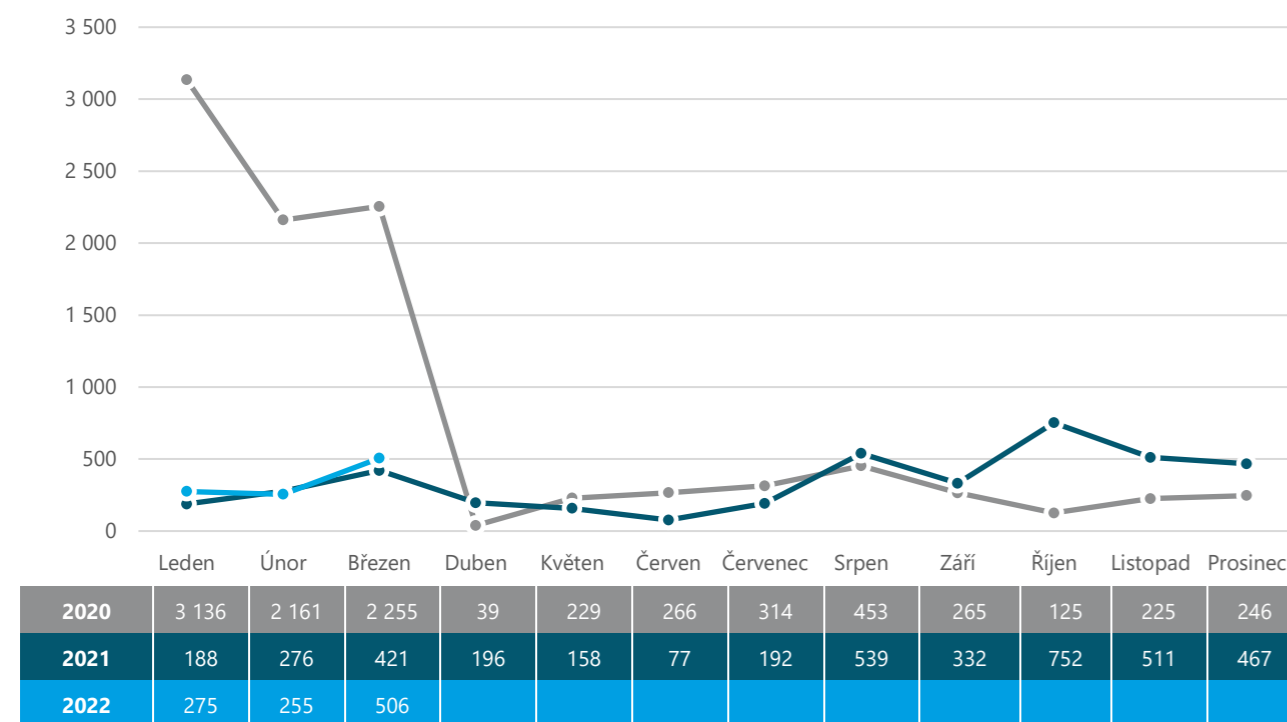

Východní středomořská trasa

Tlak na Řecko zůstává prozatím i v roce 2022 nízký. Dle statistik UNHCR pochází necelá polovina všech příchozích migrantů z autonomní oblasti Palestina. Neustálý nárůst počtu příchozích je zaznamenáván na Kypru při přechodu zelené linie, zejména pak vzdušnou cestou přes ni.

V prvním čtvrtletí roku 2022 přicestovalo do Řecka nelegálně celkem 1 945 migrantů, což ve srovnání se stejným obdobím roku 2021 představuje nárůst o 10 %. Z uvedeného počtu 909 osob přicestovalo po souši, což ve srovnání s předchozím čtvrtletím roku 2021 představuje 37 % nárůst, zatímco dvou pětinový pokles byl zaznamenán u příchozích po moři, kdy do země přicestovalo 1 036 migrantů.

Srovnání počtu příjezdů do Řecka po moři v letech 2020, 2021 a 2022

zdroj: UNHCR

V prvním čtvrtletí tohoto roku byly **nejčastějšími zeměmi původu migrantů připlouvajících** k řeckým egejským ostrovům **autonomní oblast Palestina, Somálsko a Afghánistán.** Z hlediska **příchozích po souši** to jsou **Turecko, Sýrie a Afghánistán.**

Dle statistik IOM se k 23. březnu 2022 v Řecku nacházelo 37 733 migrantů. V hotspotech na řeckých ostrovech se nacházelo 3 005 migrantů, při oficiální kapacitě 15 190 míst. V roce 2022 bylo z egejských ostrovů na pevninu transferováno prozatím 895 migrantů.

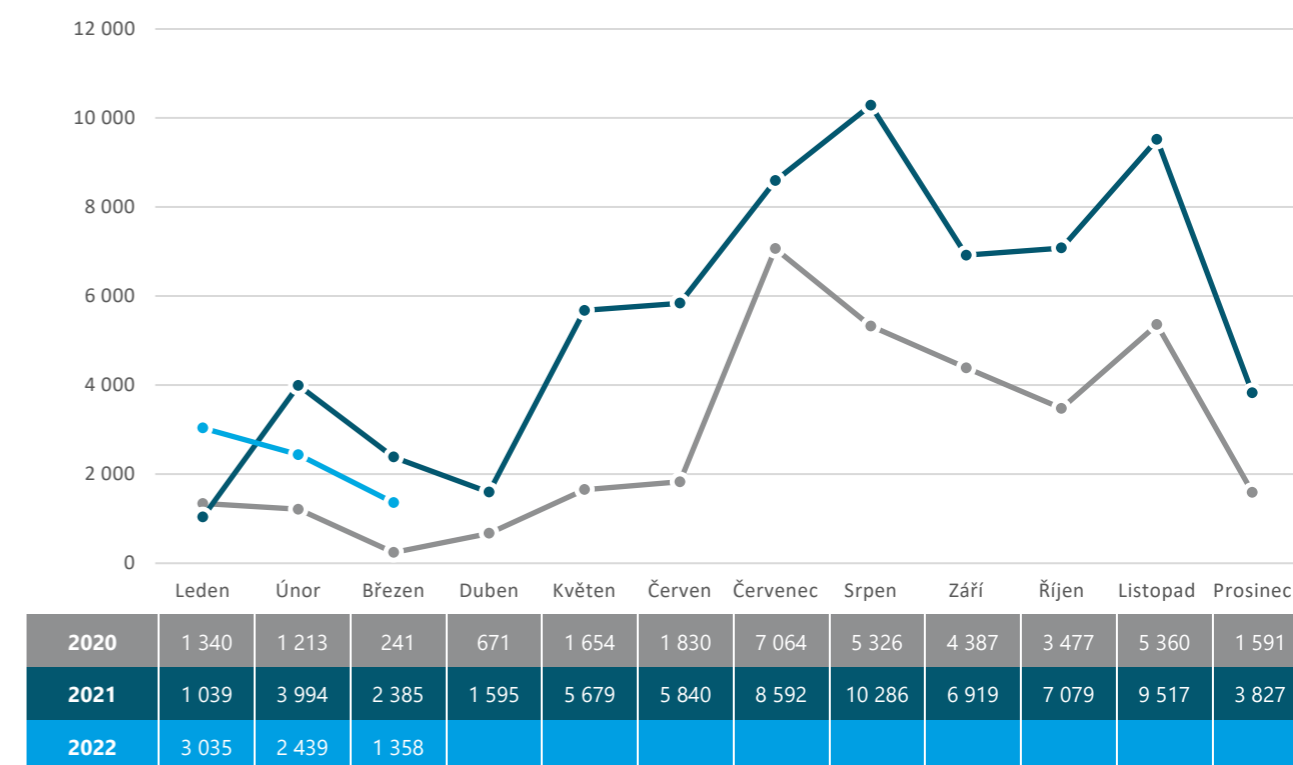
Centrální středomořská trasa

Počet osob připlouvajících do Itálie se v porovnání s rokem 2021 výrazně snížil. Oproti počtům zaznamenaným v druhé polovině loňského roku jsou současná čísla na třetinových hodnotách. Hlavním bodem vyplutí stále zůstává Libye, zatímco přední místo mezi zeměmi původu migrantů obsadil Egypt a Bangladéš.

Za první čtvrtletí roku 2022 přicestovalo nelegálně do Itálie přes Středomořskou moře 6 832 migrantů, což je v porovnání s posledním čtvrtletím roku 2021 pokles o dvě třetiny.

Hlavním výchozím bodem migrantů mířících do Itálie v tomto sledovaném období byla Libye, z níž připlulo celkem 4 237 migrantů. Následovalo Tunisko, ze kterého vyplulo celkem 1 494 všech nově připluvších. Na třetím místě bylo Turecko s 1 040 migranty.

Srovnání počtu příjezdů do Itálie v letech 2020, 2021 a 2022

zdroj: UNHCR

K nejčastějším **zemím původu migrantů** připlouvajících do Itálie patřil **Egypt, Bangladéš a Tunisko.**

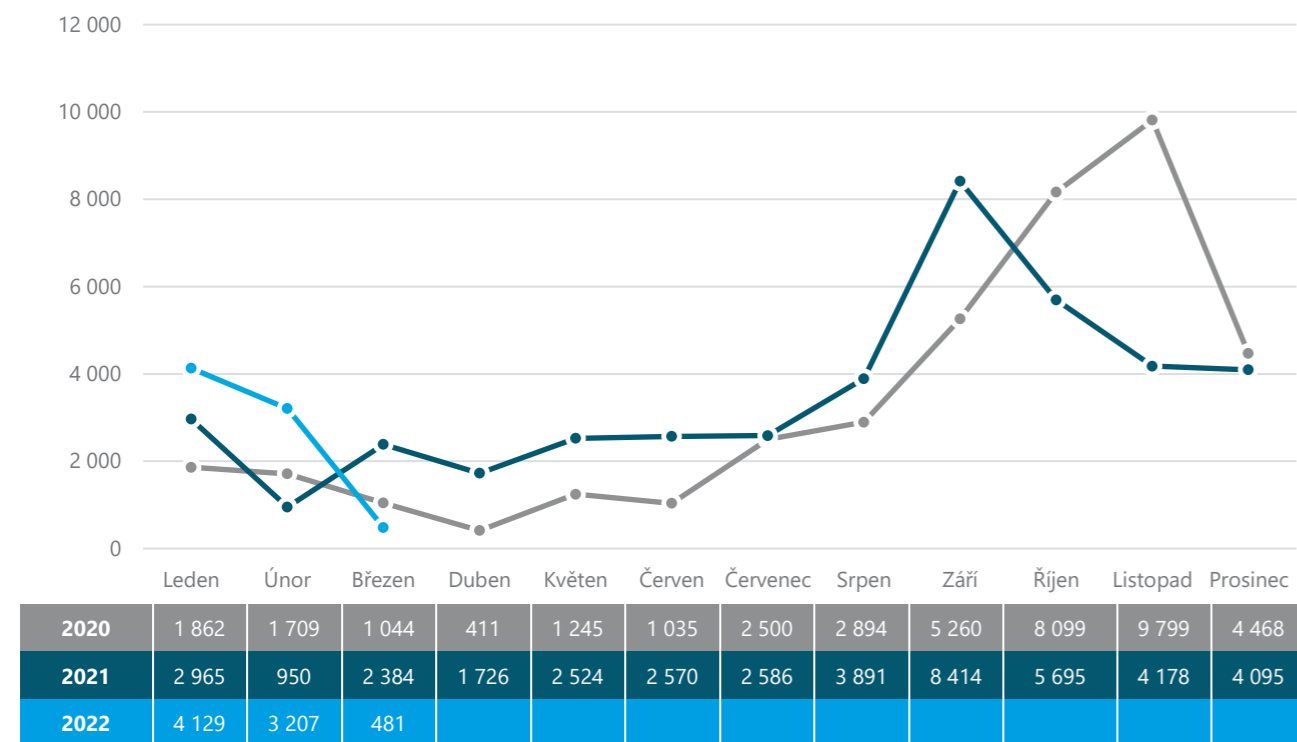
Západní středomořská trasa

Z počátku roku se příchody do Španělska držely na podobné úrovni jako v loňském roce, v březnu ale došlo k výraznému poklesu příjezdů po moři a výraznému nárůstu příchodu po zemi. Pozemní cestou přišel jen za březen téměř stejný počet jako za celý loňský rok. Přibližně 2/3 všech přichozích volí jako svou destinaci Kanárské ostrovy. Do pevninského Španělska přicestovalo nejvíce Alžíránů, na Kanárské ostrovy nejvíce Maročanů.

V období od 1. ledna do 31. března 2022 přicestovalo nelegálně do Španělska (tj. přes Středozemní moře a přes španělské enklávy v Africe) celkem 8 885 migrantů. Z uvedeného počtu 7 817 osob připlulo po moři a 1 068 přicestovalo po zemi.

Srovnání počtu příjezdů do Španělska po moři v letech 2020, 2021 a 2022

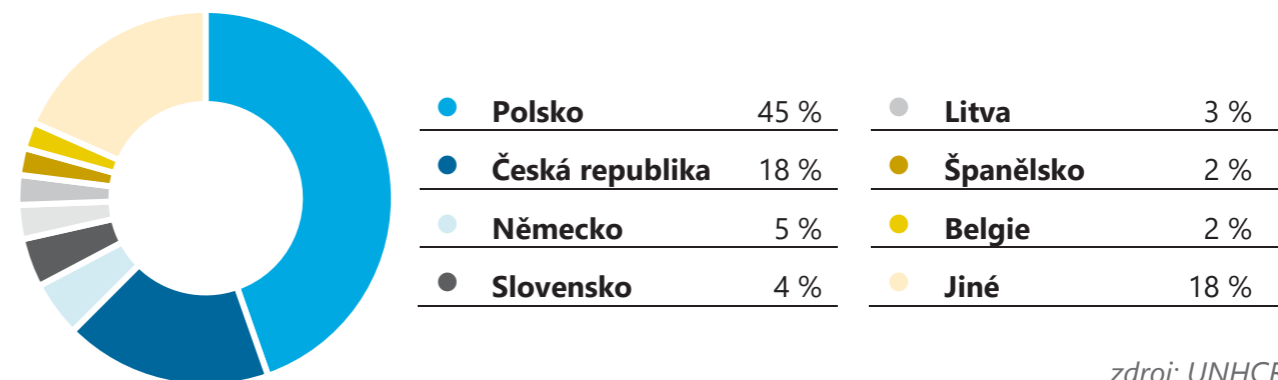
zdroj: UNHCR

Mezi nejčastější země původu migrantů připlouvajících do pevninského Španělska patřilo ve sledovaném období **Alžírsko, Maroko a Sýrie**.

Východní migrační trasa

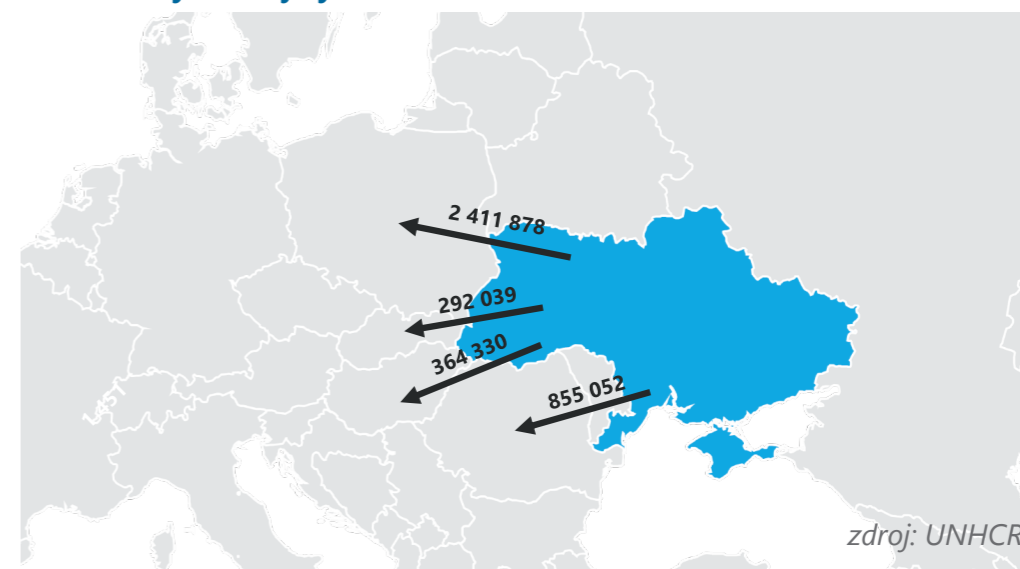
Z důvodu ruské invaze na Ukrajinu opustilo od 24. února 2022 Ukrajinu celkem 4 100 248 osob (k 31. 3.). Naprostá většina zamířila do Polska. Přibližně 1,4 milionu osob požádalo v zemích EU o dočasnou ochranu, dalších 19 000 o mezinárodní ochranu. Mezinárodní organizace pro migraci odhaduje, že na Ukrajině je přibližně 6,5 milionu vnitřně vysídlených osob, z čehož 3,5 milionu se nachází na území centrální a západní Ukrajiny.

Počty žadatelů o dočasnou ochranu v EU

zdroj: UNHCR

Příchody z Ukrajiny na Slovensko, do Polska, Maďarska a Rumunska

zdroj: UNHCR

Na hranicích mezi Běloruskem a státy EU je v posledních týdnech zaznamenán poměrně nízký počet nelegálního překračování hranic. V roce 2022 bylo v Polsku zadrženo 120 osob, v Litvě 52 osob a v Lotyšsku 58 osob.

Shrnutí

Země prvního příjezdu migrantů 2016 - 2022

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022 (k 31.3.)
Řecko	173 450	29 718	49 158	74 348	15 533	8 803	1 945
Itálie	181 436	119 369	23 370	11 487	34 133	66 752	6 832
Španělsko	14 094	28 349	64 427	32 492	41 925	43 196	8 885
Celkem	368 980	177 436	136 955	118 327	91 591	118 751	17 662

zdroj: IOM a UNHCR

Země prvního příjezdu migrantů v I. čtvrtletí roku 2022

	Leden	Únor	Březen	Celkem za I. Q 2022
Řecko	385	471	1 089	1 945
Itálie	3 035	2 439	1 358	6 832
Španělsko	4 185	3 245	1 455	8 885

zdroj: UNHCR

Problematiku migrační politiky v České republice má na starosti Ministerstvo vnitra. V rámci Ministerstva vnitra za tuto oblast zodpovídá

odbor azylové a migrační politiky (OAMP).

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

HLAVNÍ TÉMATA:

- Legální migrace
- Mezinárodní ochrana
- Integrace cizinců
- Integrace držitelů mezinárodní ochrany
- Evropská a mezinárodní spolupráce
- Zahraniční pomoc
- Krajané
- Schengenská spolupráce
- Volný pohyb osob v EU
- Návraty
- Nelegální migrace

Centrální pracoviště OAMP se zabývá obecnou koncepcí, legislativou a směřováním migrační politiky České republiky. Mimo centrální pracoviště má OAMP své zastoupení ve všech 14 krajích formou regionálních pracovišť. Činnost oddělení OAMP v regionech je zaměřena na řízení ve věcech pobytu cizinců a řízení o mezinárodní ochraně.

Pro více informací můžete navštívit webové stránky: www.mvcr.cz/migrace/